

Štokholmská deklarácia EIDD

„Dobrá tvorba sprístupňuje, zlá tvorba bariérizuje“

Úvod

Európsky inštitút pre navrhovanie a zdravotné postihnutia (EIDD) hneď po svojom založení v roku 1993 definoval svoje poslanie: „zlepšovanie kvality života prostredníctvom navrhovania pre všetkých“.

Po desiatich rokoch Európskej platformy „Navrhovania pre všetkých“ zahrňuje vývoj externých vzťahov a vnútornej štruktúry – národné členské organizácie, korporované členské organizácie a individuálnych členov v šesnástich európskych krajinách – EIDD je presvedčená, že prišiel čas zaoberať sa Deklaráciou navrhovania pre všetkých.

„Navrhovanie pre všetkých“ má korene v škandinávskom funkcionalizme z 50-tych rokov a v ergonomickom dizajne zo 60-tych rokov. Je tu taktiež spoločensko - politické pozadie vychádzajúce zo škandinávskej sociálnej politiky, ktorá vo Švédsku koncom 60-tych rokov umožnila zrod koncepcie „Spoločnosť pre všetkých“ odvolávajúc sa predovšetkým na prístupnosť prostredia.

Toto ideologické myslenie bolo zahrnuté do Štandardných pravidiel OSN z hľadiska rovnosti príležitosti pre ľudí so zdravotným postihnutím, a ktoré bolo prijaté Valným zhromaždením OSN v decembri 1993.

Zacielenie Štandardných pravidiel OSN na prístupnosť, v kontexte rovnosti, bolo inšpiráciou pre rozvoj filozofie „Navrhovania pre všetkých“, ktorá bola prijatá na výročnej schôdzi v Barcelone, v roku 1995 a stala sa všeobecne prijatou koncepciou EIDD.

Porovnateľné koncepcie vznikli paralelne v rôznych častiach sveta: v USA zákon „Američania so zdravotným postihnutím“ prispel k vývoju „Univerzálneho navrhovania“, a vo Veľkej Británii to bolo „Inkluzívne navrhovanie“.

V súčasnej dobe sa plánovanie a navrhovanie pre všetkých stále viac stáva nevyhnutnou súčasťou v stratégiách pre trvalo udržateľný rozvoj.

Európsky inštitút pre navrhovanie a zdravotné postihnutie, pri príležitosti výročnej schôdze 9. mája 2004 v Štokholme, prijal nasledujúcu deklaráciu:

V súčasnej Európe je ľudská rozmanitosť z hľadiska veku, kultúry a schopnosti väčšia, ako kedykoľvek predtým. Dnes prekonávame choroby a zranenia a žijeme s rôznymi obmedzeniami tak ako nikdy predtým.

Hoci v dnešnom zložitom svete, ktorý je aj naším vlastným dielom, v ktorom máme rôzne možnosti, ale aj zodpovednosť, táto nám ukladá navrhovať naše prostredie na princípoch rovnosti.

Navrhovanie pre všetkých je navrhovanie, ktoré spĺňa požiadavky ľudskej rozmanitosti, sociálnej rovnosti a rovnocennosti.

Tento holistický a inovatívny prístup znamená kreatívnu a etickú výzvu pre všetkých projektantov, dizajnérov, podnikateľov, administratívnych pracovníkov a politikov.

Navrhovanie pre všetkých je zacielené na poskytnutie rovnakých príležitostí pre všetkých ľudí vo všetkých oblastiach života.

Aby tento cieľ bol naplnený, tak musí každé prostredie, všetky výrobky, služby, kultúra a informácie – v krátkosti všetko, čo je navrhované a realizované ľuďmi a pre ľudí, spĺňať podmienky prístupnosti, vhodnosti a použiteľnosti pre každého v spoločnosti a tak reagovať na neustále sa zvyšujúcu ľudskú rozmanitosť.

Uplatňovanie „Navrhovania pre všetkých“ v praxi dáva zmysel ľudským potrebám a úsiliu a zároveň požaduje zainteresovanie aj všetkých užívateľov v každom stupni procesu navrhovania.

Európsky inštitút pre navrhovanie a zdravotné postihnutie z tohto dôvodu vyzýva európske inštitúcie, národné, regionálne a miestne vlády, profesionálov, podnikateľov a sociálnych pracovníkov, aby použili dostupné opatrenia na zakomponovanie princípov „navrhovania pre všetkých“ do miestnych zákonov a politiky.

Prijaté 9. mája 2004 na výročnej schôdzi Európskeho inštitútu pre navrhovanie a zdravotné postihnutie v Štokholme.